

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Quidam jus percipiendi decimam reddituum ecclesiasticorum Romano Pontifici competere contendunt ad exemplum Pontificum veteris testamenti. Aliud sensit Concilium Constantiense. Discriminis autem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fiensis, quorum mentio fit paulò infra.

Verba decreti pontificij omnino ambigua sunt. Nam præcipit ne decimæ & alia onera clero imponantur, nisi de consilio & consensu & subscriptione Cardinalium & Prælatorum quorum consilium commodè haberi poterit; quæ tamen levare non poterunt specialiter in aliquo regno vel provincia absque consensu Prælatorum, vel eorum majori parte. Deinde vult evitare celebrationem Concilij generalis, sibi que reservare potestatem imponendi. Et tamen prohibet ne exactio fiat in regnis nisi cum consensu Prælatorum, sperans videlicet faciliùs singulos in partes transgressuros quàm si congregarentur. Per nos autem nullatenus imponantur, inquit, generaliter super totum clerum, nisi ex magna & ardua causa & utilitate universalem Ecclesiam concernente, & de consilio & consensu & subscriptione fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium & Prælatorum quorum consilium commodè haberi poterit. Nec specialiter in aliquo regno vel provincia, inconsultis Prælati ipsius regni vel provincia, & ipsis non consentientibus, vel eorum majori parte; & eo casu per personas ecclesiasticas, & auctoritate apostolica duntaxat, leventur.

IX. Praxis quæ post hæc invaluit in Gallia & in Hispania evincit regulam illam esse certam. Nam Academia Parisiensis appellavit à Commissariis executoribus decimæ unius anni impositæ decreto Papæ Innocentij VIII. Beneficiatis Gallia anno MCDXCII. cui exigendæ prætexebatur bellum adversus Turcas, cuiusque tertia pars decidere debebat cameræ apostolicæ, reliquum verò Regi; ab iis inquam Commissariis Academia Parisiensis appellavit ad Papam & ad futurum Concilium universale. Inter fundamenta verò appellationis commemorat duo decreta Concilij Constantiensis supra laudata, id est, decretum nomine Concilij editum, & illud item quod nomine Pontificis conceptum est, quæ integra descripta sunt in actis appellationis. Anno MDI. Capitulum cathedralis Ecclesiæ Parisiensis ab impositione decimæ ab Alexandro VI. imperatæ appellans ad ipsum meliùs informatum, ad Concilium universale, Regem Christianissimum, & ad Curiam Parlamenti, & ad illum seu illos ad quos pertinuerit, appellationis suæ caput arcessit à libertate Ecclesiæ, & ex decreto Concilij Constantiensis, quo decimæ impositio reservata est Concilio generali. Clerus verò Hispania appellans anno M CX XII. ab impositione quartæ partis reddituum Beneficiorum Hispania, quam Papa Hadrianus VI. imperaverat, adducit constitutionem Papæ Martini V. in

Concilio Constantiensi editam, nulla præsertim mentione facta decreti nomine Concilij publicati.

X. Ij quibus cordi fuere Romanæ Ecclesiæ negotia, contenderunt ei competere jus percipiendi decimam reddituum ecclesiasticorum, ad exemplum videlicet Pontificum veteris testamenti, quibus Levitæ contribuere tenebantur decimam suorum reddituum; adeo ut Petrus de Alliaco in sententiam illam tractus sit, quam amplexi sunt universi Doctores Itali. At decretum Concilij Constantiensis contrariam sententiam confirmavit, ad eruendam ex animis hominum falsam illam doctrinam petitam ex comparatione Pontificis Iudæorum cum Pontifice Romano; ut ait Capitulum Parisiense in actis appellationis anni millesimi quingentesimi primi. Discriminis autem ratio manifesta est. Pontifices namque Legis Iudaicæ nullo alio reditu fruebantur. At disciplina Ecclesiæ Christianæ alia ratione providit sustentationi sui cleri; distributis videlicet Ecclesiis in diœceses, ea methodo, ut omnes redditus diœceseos in potestate essent Episcopi, juxta canones Antiochiæ & Chalcedonis, decretaque Pontificum Gelasij & Symmachi. In hac generali institutione portio quoque sua Romanis Pontificibus tributa est in diœcesi Romana: qua portione sibi satisfactum putarunt, nullum præterea auxilium implorantes, etiam tum quando solis matronarum oblationibus portiebantur, ut loquitur cum Ammiano. Satis quippe id erat, sub paganis Imperatoribus, pro sustentatione cleri Romani & mille quingentorum pauperum; sufficiebatque insuper subsidij quæ à Summis Pontificibus mittebantur ad Ecclesias remotas; ut testatur Eusebius lib. IV. cap. XXII. & lib. VI. cap. XXXV. historiæ ecclesiasticæ. Potentia porro eorum crevit ex redditibus latifundiorum quæ Romanæ Ecclesiæ in diversis provinciis collata sunt ab Imperatore Constantino & Senatoribus Romanis, quorum numerus ab Anastasio Bibliothecario recensitus est. Tantum autem abest ut ea patrimonia non sufficerent alendo Episcopo Romano ejusque clero ut etiam ex iis redditibus præfati Pontifices alerent in provinciis ingentem pauperum numerum, præter eos qui eorum quoque cura alebantur in Vrbe; ut constat ex diversis locis epistolarum sancti Gregorij. Quin etiam testatur Papa Martinus in epistola xvi. eos magnificè exercuisse jus hospitij erga peregrinos omnes. Potiori itaque ratione Romana Ecclesia censenda est hodie possidere ultra id quod necessarium est Summo Pontifici & Ecclesiæ capiti alendo post-

Concil. Constant.
sess. 41.

Tit. 11. Libert.
Eccle. Gall. n. 5.

Tit. 11. Libert.
Eccle. Gall. n. 27.

Ibidem.

quam liberalitate Christianissimorum Regum Pippini, Caroli Magni, & Ludovici Pij locupletata est ob concessum sedi apostolicæ exarchatum Ravennæ, ducatum Romanum, itémque Spoletanum, aliâque ingentia patrimonia. Nisi fortassis adversus hæc dicatur Pontificem quidem Romanum ad Principis dignitatem evectum fuisse his donis, sed eodem tempore præbitas novas prodigendi causas. Verum clerus non tenetur in eo agnoscere dignitatem Principis secularis. Quanquam si redituum pontificiorum dispensationi modus adhiberetur, sufficerent haud dubiè huic magnificentiæ & his sumptibus, neque necessarium esset subiectos Romanæ sedis, aut personas ecclesiasticas, tributorum onere opprimi.

XI. Quidam jus illud imperandi tributa clero, quod Summo Pontifici competere aiunt, ex eo deducunt, quod summam obtineat auctoritatem in bona ecclesiastica; adeo ut si eis malè utatur, peccet quidem graviter, sed tamen dispensationem eorum fore validam. Opinio hæc, quæ proprietatem bonorum ecclesiasticorum summamque in ea imperium Pontifici Romano asserit, exorta est ævo Bonifacii octavi, auctoribus quibusdam adulatoribus. Sed eodem tempore explosa est à Ioanne de Parisiis: qui bonorum proprietatem ait pertinere ad Christum, administrationem ad Episcopos, dispensationem verò pro bono generali Ecclesiæ ad Summum Pontificem; adeo ut decreta ejus circa dispensationem horum bonorum nulla sint ipso jure, nisi fiant ob evidentem utilitatem Ecclesiæ universalis.

Talia bona sunt Ecclesiæ, inquit, quantum ad proprietatem; sed Prælatorum, quantum ad dispensationem. Unde patet quid Papa non potest ad libitum detrahere seu distrabere bona Ecclesiarum; ita quod quidquid ordinet de ipsis, teneat. Hoc enim esset, si esset dominus. Sed cum sit dispensator bonorum communis, in quo requiritur bona fides, non habet sibi collatam potestatem super ipsis, nisi ad necessitatem vel utilitatem Ecclesiæ communis. Infrà: propter quod si aliter pro libito distrabat Papa, & non bona fide, de jure non tenet. Sanè modus hic qui potestati pontificiæ præscribitur, prohibet ne Papa bonis Ecclesiæ abuti possit; sed tamen in eo quandam auctoritatem agnoscit, secundum quam de his constituere possit, cum necessaria occasio ingruerit. Verum heic observandum est, hæc scribi à privato Doctore, qui prudentiæ temperamentum adferre volebat adversus torrentem novarum opinionum. Fortius aliquid expectari debuit ab Ecclesia in Constantiensi Concilio congregata; quæ jus tributa universo

clero imperandi pertinere ad solum generale Concilium edixit, non verò ad Summum Pontificem. Decretum porò illud innititur sententiæ quæ ait proprietatem bonorum ecclesiasticorum pertinere ad Ecclesiam universalem, sive ad communitatem uniuscujusque Ecclesiæ, dispensationem verò ad unumquemque Episcopum; unde sequatur eorum quorum interest consensum esse necessarium ut in sumptus extraordinarios, veluti ad subveniendum Ecclesiæ Romanæ, ea bona convertantur. Sed quæcunque tandem Concilij ratio fuerit, satis est quòd decreto ejus potestas Concilio generali reservatur imperandi subsidia, quotiens ita Romanæ Ecclesiæ necessitas postulabit. Ceterum cum materiei istius cognitio necessaria sit, & erudita, alibi accuratè disseram de auctoritate ecclesiastica & seculari in bona ecclesiastica.

XII. Ex iis quæ supra dicta sunt potest colligi, cum Annatæ titulo tantum subsidij debeantur, quod exigere Pontifex non potest absque consensu Regis & Ecclesiæ Gallicanæ, liberum esse Regi & Episcopis consensum suum revocare, eique tributo finem imponere. Solutio enim illa nihil aliud est quàm donum spontaneum & gratuitum, quod præscriptioni obnoxium esse non potest. Atque id eò majoris est momenti, quòd Annatæ non approbantur conceptis verbis in Concordatis, & tamen disertè vetantur in constitutionibus regni, quæ matura deliberatione factæ sunt à Carolo VI. Rege annis MCCCXVI. & XVII. extincto nimirum schismate, & residente in sede apostolica Papa Martino quinto. Secundum has constitutiones exactio Annatarum prohibita est à Concilio Basileensi; eique prohibitioni Concordata non derogaverunt expressè, quæ id solum agunt ut Pragmatica Sanctio aboleatur quoad horum decretorum Basileensium acceptationem. Itaque acceptatio revocata est, non tamen substantia decretorum. Quanquam videatur æquitati injuria fieri, si subsidia semel concessa revocentur, nisi manifestè constiterit ingrati crimen esse in Summo Pontifice.

XIII. Quidquid sit; Rex, tanquam Protector Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, & vi etiam regis auctoritatis, prohibere potest quæcunque tributa quæ Summus Pontifex, sive titulo Annatarum, sive alio quolibet modo, imperare vellet personis ecclesiasticis, ac etiam prohibere ne ea quorum exactioni consensus jam est adhibitus augetur in posterum.

Hujus axiomatis probatio pendet ex iis quæ dicta sunt, quorum vis comprehenditur